

**Переплата**

за «РУСЛАНА» вноситься:  
в Австрії:

за чл. рік . . . 20 пер.  
у п. року . . . 10 пер.  
за чверть року . . . 5 пер.  
за місяць . . . 1-70 пер.

**За границю:**

чл. рік . . . 18 рублів  
або 36 франків  
у п. року . . . 8 рублів  
або 18 франків  
Повільніше чл. по 10 сот.

# РУСЛАН

«Варшави ми бачили і думку ми варшави: а не вельмож мильости і віри не вольмеш,  
бо руске ми сердце і віра руска.» — В Русланових псалмів М. Пашкевича.

Виходить у Львові що день крім неділь і руских свят о 5<sup>1/2</sup> год. поноудни.  
Редакция, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 1. пл. Дембровского (Хорунщини). Експедиція місцева в Агенції Соколовского в пасажі Гавсмана.  
Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Рекламациі неопечатаніє вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надісланім» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 30 сот. від стрічки.

## Політичний огляд.

### Австро-Угорщина.

Парламентарний тиждень, який почав ся в понеділок розправою про міністерство просвіти, над розділом «університети» на основі реферату д-ра Л. Білинського, має незвичайно велику вагу, бо тут мають рішити ся сі критичні справи, які з такою грозою нависли були над парламентом. Про положеня теперішнє висловив ся оден з християнських суспільників. В сім тижні повинні рішити ся усі ті важні справи. Се рішенє буде відносити ся не лише до справи Вармунда і рівн правности катол. студентів на університетах, але також до язикового і університетского питаня для ріжних народностей. Від чотирох тижнів пересправає міністер-президент з представниками ріжних сторонництв по кільку годин щоденно. Тепер розходить ся о те важне питанє, чи ся парламентарна система покаже ся відповідною, щоби суперечности на стілько вирівнати і забезпечити парламентарному правительству більшість для цілого бюджету, особливо для бюджету міністерства просвіти і судівництва.

Зараз після скликаня держ. ради 2. цвѣтня збере ся нарада представників клубів, щоби уложити розклад і порядок робіт в держ. радї. Не тільки правительство, але й парлам. сторонництва повинні наставати на те, щоби бюджет в цілости був ухвалений парламентарно в повній палатї. В тїй цілі має бути уложена не лише докладна ліста бесїдників, але має бути визначений час для обради над кожною главою.

До Prager Tagblatt-у доносять з Відня, що бар. Бек вже в найближих днях предложить провідникам сторонництв і знавцям язиковий закон (для Чех).

Як дізнаємо ся з достовірного жерела, галицький сойм має бути скликаний на червень (після делегаційної сесії) і закінчити свою сесию до перших днів липня.

В Істрії повело ся правительству по довгих переговорах довести до порозумня між італійскою більшістю а хорватскою меншістю в справі соймової виборчої реформи. Тепер ухвалив тамошний сойм на основі сего порозумня вироблений начерк нової ординації виборчої і нового кр. статуту одноголосно. Сойм буде числити (замість 33 послів, як се було тепер) 44 і трех вірилістів. Відповідно тому помножено чи-

сло членів кр. виділу о одного. Також має бути забезпечене пособлюванє культурним і народо-господарским справам обох народів, охорона меншости заведенєм кваліфікованої більшости для ухвал соймових про бюджетові, громадскі і законодатні питаня. Окрім вірилістів буде сойм складати ся з 25 італійских і 19 хорватских послів, коли доси було лише 9 хорватских а 21 італійских. Виборчі округи будуть по змозі національно одноцілі.

На основі цісарского рішеня введено в жите нове міністерство робіт, на чолї котрого стоїть др. Гессман, має оно розпочати як найскоріше всі роботи, що є в звязи з регуляцією рік на Моравії. Повинні би і рускі послы подбати, щоби і про галицькі ріки не забуло нове міністерство, бо у нас не багато ще в тім напрямі зроблено.

Христ. суспільники здобули при недількових виборах до міської ради всі 18 мандатів з III-ої курії, як і перед 6 роками.

Молодо-чеські послы соймові і парламентарні відбули вчера нараду в Празї під пронодом Скарди. Др. Крамарж здавав справу про парламентарне положенє, а збори прийняли се до відомости і ухвалили довести до порозумня з послами инних сторонництв, котрі без понеханя своєї програми хотїли би взяти на себе одвічальність за чеську політику.

Міністер Кошут має при нагодї послухати у монарха зложити заяву (як звіщає дневник Ландель А Нар), що сторонництво независимців не хоче дальше оставати в коалїції і не бажає коалїційного міністерства, але само хоче обняти керму державну і утворити міністерство виключно з независимців. В заміну за те має Кошут приречи удержанє спільности банку і згоду независимців на підвижку офіцйрских плат. Згаданий дневник зазначає, що імовірно з урядової сторони заперечать сим вістям, але він обстає, що єго вісти правдиві.

### Заграниця.

Між німецьким парламентом а дневникарями обидженими одним послем повстав спір і сі останні хваляли ся безробітїя та не подають парлам. справозданя. Ту суперечку вихіснував Більов для себе і виявило ся, що він стоїть по сторонї дневникарів, бо всі дневники крім центрових висловлюють ся про Більова з великими похвалами. Особливо приєднала дневникарів для Більова обставина, що він не виголосив запо-

відженої попередно промови про політичне положенє. Безробітє триває дальше, але англ. часописи Times і Daily Mail не прилучили ся до того і подають справозданя, чим німецькі дневникарі вельми зворушені. Парламент німецький провадив дальшу розправу про бюджет канцлера.

В Греції викликала велике огірченє обставина, що почтовий уряд в Яніні від початку марця видає марки з написом «Albania», бо з сего виходило, що Італія не признає сеї постанови Берлінського конгресу, після котрої Епір має дістатися Греції. Італія уважає Епір лише частиною Альбанії, котру радаб для себе захопити. Сї марки були вже перед 5 роками напечатані, але гр. Голуховский вплинув на те, щоби їх не пускали в світ, а тепер виводять з сего здогад, що Італія задля сучасного політичного положеня постановила, не зважати на давнїше своє приреченє.

Португальський король Мануїл занедужав так наслідком рани нанесеної єму підчас замаху, що лікарі дораджують відтяти руку, одначе король не хоче на се згодити ся. — Бувший міністер-президент Франко вернув знов до Лісбони, а правительство зарядило все можливе для забезпеченя єго житя.

Цісар Вільгельм має сего дня прибути до Венеції, одначе задержить ся там лише оден день, позаяк сили італійскої поліції не вистарчилиб на довший час, щоби охоронити єго перед анархістами, хоч з Німеччини прибуло також чимало тайних агентів поліційних.

## Володимир Антонович

яко письменник і учений.

(Δ) Уже вчера зазначили ми, яку невимоно важку втрату поніс укр.-русий нарід із смертю великого народного діяча і провідника. А сегодня бажаємо докинути ще слів кілька про ту велитеньску працю на ріжних царинах науки, особливо ж історії й археології, на яких трудив ся покійник мало що не половину столїтя, Зараз в 1862 р. ставши учителем історії в 1-ій київській гімназії, вступив він і на полі письменства з полемікою спершу проти «Варшавської Бібліотеки» і вчинків п. Маріяна Горжковского («Основа» р. 1861 кн. VII.) а далі з полемічною статьею проти п. Падалиці («Основа» р. 1862 кн. I.). Імя автора «Моя исповѣдь», зміст і ідея тої сповіди — зразу залунали не тільки по Україні, але

і по всій Росії і по Галичині. То було не тільки нове, живе, енергічне і щиро правдиве слово, таке, до якого суспільність не звикла ще тоді, найпаче не звикла польська шляхта; але то була указка на ту єдино певну і спасенну стежку, якою повинні простувати всі ті українські Русини, що дідів, чи батьків їх умови історичного життя примусили винародовити ся.

Вельми страшних, моральних, чисто невольних мук довело ся зазнати Володимирови Антоновичови за ту „Ісповѣдь“, найпаче під час революції польської 1863 р.\*) Алеж ніяка ворожа сила, ніякі заходи доносчиків, клеветників і обскурантів з обох таборів — ні тоді, ні потім, скільки не силкували ся, не спромогли ся побороти незвичайно міцну духово-моральну натуру Володимира Антоновича! Яким моральним велитнем він вийшов тоді, таким перейшов увесь час, таким і зійшов у могилу! А щоб побачити нам той справді великий образ щирости і горожанської відваги, приведемо тут кілька власних слів Володимира Антоновича, промовлених ним в „Ісповѣді“, яко відповідь на доріканя Поляків за те, що він зробив ся „перевертнем“.

„Судило ся мені — писав тоді Вол. Антонович (ibid. стор. 94)—родити ся шляхтичем на Україні: дитиною були у мене всі навички паничів і довго тримав ся я всіх станових і національних неприхильностей тих людей, поміж яких виховав ся. Колиж прийшов час моєї самосвідомости, я розважно оцінив своє становище в краї; я зважив усі недостачи, усі примовання громади, серед котрої доля мене постановила, і побачив що моральне становище її не має виходу, коли вона не відцураєть ся своїх виметних думок, своїх пиндючних замірів на край і народність! Я запевнив ся, що ті Поляки шляхтичі, що живуть по Україні, перед судом власного сумління мають тільки два виходи: або покохати народ, серед котрого вони живуть, переняти ся інтересами його, вернути ся назад до тієї національности, якої колись відцурали ся їх предки, та запопадливою працею і любовю по спроможности спокутувати те лихо, що заподіяли народови, котрий вигодував кілька їх поколінь. Колиж на таку річ бракуватиме, у Поляків сили, тоді перебрати ся на польську землю, заселену народом польським. Всеж я пристав до першого виходу; бо хоч я був попсований шляхотским вихованем, звичаями і мріями, але мені лекше було відректи ся від них, ніж від того народу, серед котрого я зріс, котрий я знав, котрого тяжку долю я бачив на кожному селі. Сей народ я полюбив більш, ніж власні шляхотські навички і мрії... Я став „перевертнем“.

З таким прапором виступив син ополячених колись Русинів! Не диво, що проти его виступила була та шляхта, котрій він указував єдино певну і спасенну

\*) До речі буде тут навести доказ великої благородности і любяности Антоновича, відомий нам з оповіданя самого покійлика а також з уст недавно у Львові помершого его товариша університетского Хамця. До 60-их рр. належав Антонович до т. зв. хлопоманської громади польської; а коли підготувало ся повстанє польське, виступив з сеї громади і утворив окрему українську громаду. Всеж таки оставав і дальше в привязних взаєминах з давними товаришами. Пок. Антін Хамець бу. членом революційного гзду і певного дня вислав курером революційні відозви і письма, а жандарми переловили сего курера. Письма писані рукою Хамця опинили ся у генерал-губернатора, почали ся докождження після почерку письма і Хамець був би упав жертвою на основі доразного суду. Антонович найшов спосіб, щоби відвернути сю грозу від свого давного приятеля. Пок. Хамець, згадуючи про се, заявляв з великою вдякою, що живе з ласки і приязни Антоновича.

стежку! Від сего символу віри Володимир Антонович не то, що не відкрі ся за довгий вік своєї праці, але ні разу, ні в чому не змінив єму. Сей символ — став загальним символом по цілій українсько-руській землі у відносинах і бажаючих тубольців-Українців до всіх поселенців на Україні. За сим символом пішло немало „перевертнів“.

Року 1863 В. Б. Антонович бересть ся до праці в київській комісії давних актів і до р. 1881 працює там яко головний редактор; а р. 1870 бачимо его на університетській кафедрі, спершу — яко доцента. Небагом (1878) університет київський надає єму зване доктора історії, робить его професором, а потім (1880) деканом історичного факультету.

І от за сей час Володимир Бонифативич вславив себе на цілий сьвіт яко науковий письменник, історик і археолог. Таким чином треба нам зробити оцінку праці Вл. Антоновича: яко професора, яко археолога і яко історика.

Що до першої — то тут річ коротка: задля оцінюваня її треба тільки згадати хоч невеличку частину учеників Володимира Антоновича, що відомі яко професори або письменники. Таким чином поміж професури київского університету бачимо учеників Вол. Антоновича — пок. д-ра Дашкевича і Голубовского; в Харкові — професора д-ра історії Багалія; в Москві — проф. Линниченка; в Варшаві — проф. Любовича і Ромашкевича; у Львові проф. М. Грушевского; зпоміж численної сили професорів гімназійних, що були учениками Володимира Антоновича, досить згадати хоч тих, що відомі в історичному і инчому письменстві, як от Левицький Орест, Миколайчик, Науменко і інші.

Що до наукових праць Антоновича по археології і історії України, то хтож не відає їх з освічених людей, а найпаче з освічених Русинів! Заслуги его яко вченого археолога і історика добре оцінені вже сам м вибором его ріжними науковими товариствами на свої — де дійсні, де поважані товариші! н. пр. російськими товариствами: Географічним (в Петербурзі), Археологічним (в Москві і у Львові), Церковно-Археологічним (у Києві), Історичним [в Одесі], Антропологічним (в Москві), Правничим (в Москві і в Києві) і инч. Нарешті треба додати, що Володимир Антонович був одним з організаторів і президентів Географічного товариства у Києві (скасowanego урядом р. 1876) і Історичного „Нестора“ у Києві і Українського Наук. товариства в Києві.

Не тільки в Росії не відбув ся ні оден з осьми археологічних зїздів, де не виступив з рефератами Вол. Антонович, але доводило єя єму бути депутатом на таких зїздах і поза Росією; н. пр. на зїзді в Лісабоні р. 1880 він репрезентував і київський університет і московське Археологічне товариство.\*)

Одначе не вважаючи на такі компетентні оцінюваня вчених заслуг Володимира Антоновича, ми відважуємо ся й собі вимовити наш погляд — звістно загальний і короткий на его наукові праці.

На нашу думку буде се щирою правдою, коли скажемо, що Вол. Антоновича треба вважати батьком археології і документальної історії України-Руси. До Антоновича археології не було, були лишень випадкові знаходки. Історія України-Руси складала ся звичайно на літописях тільки і в більшости переказувала лишень инчими словами літописні оповіданя і літописні помилки. Відкинути помилки, полагодити річ, завести самі

\*) З тої поїздки написав він „Лист з Мадриду“ до „Правди“ 1889 ви. VI. стор. 478—481.

лишень правдиві факти — не можна було без певних документів історичних. Треба сказати, що ще Максимович був сьвідомий, що самих літописних жерел занадго мало задля України-Руси; але у Максимовича не було спроможности залагодити отсю прогалину. Спроможність, або певнійше мовити, жерело, задля такої спроможности заявило ся тоді тільки, коли задля науки відчинили ся двері центрального архіву у Києві, з її дорогоцінним історичним скарбом, захованим в 6000 актових книжок і більш за пів мільона окремих документів. Першим робітником в архіві був професор університету Іванішов — яко головний редактор організованої з початком рр. 50-х. Археологічної комісії. Алеж Іванішов не був спеціалістом істориком, він був правник. До тогож его спокусило „обрусеніє“ Поляків і він проміняв діяльність і працю наукову, на діяльність адміністративну в царстві Польському. Одначе его вчені праці, як „Князь Курбский“, про унію, та про суди копні, списані на основі архівних документів, ясно показали, яких великих добутків можна досягти працею в архіві; тількиж задля тих добутків треба робітника талановитого і щиро прихильного до тієї роботи. Отаким як раз робітником доля і постановила Володимира Антоновича.

(Конець буде).

Анатоль Вахнянин.

## Спомини з життя.

(Дальше).

Нам ніяк не можна вже було вертати на ферії домів північною залізницею, а мусіли ми їхати через Угорщину. Але як, de quibus? Тоді вислано мене до міністра просьвіти і сей велів нам виплатити нашу стипендію за Змісяці з гори (75 зр.). Ми пустили ся в дорогу шляхом залізничним на Раб, дотерли до Дунаю в Найсені, а відтак Дунаєм до Пешту, звідси до Нредьгаза ще залізницею, а вкінци фірами через Мункач і гори до Галичини. В дорозі до Раб і в Найсені ми чули ще громіт пушок з бою під Blumenau. З нами, у старих, давних вагонах, їхали Саси (мароди). Саксонія станула тоді по стороні Австрії. В купе ми співали з ними пісню, яку они почали: „Wer will unter die Soldaten, der muss haben ein Gewehr“. В вагоні подибав я і одного мародера (вже реконвалесцента) Русина — капраля. Сей розказував нам, як виглядали тоті воєнні стрічи з Прусаками. Пруські кулі — казав — летіли грядом на нас, а ми відповідали їм дуже слабенькими шаржами. Заким наш вояк зміг набити гвер, то тривало кілька хвиль. Неоден, забувшись, вистрелив і свій лядешток і став відтак гей фізик та ляше перед кулями пруськими заєдно хилав ся. Нам велено кілька разів бігти до штурму та ба — коли Прусаки все цофали ся. Годі було їх настегнути. А стріли падали раз-враз. В однім атаку повело ся нам надігнати Прусаків. Почав ся бій майже на вкучачки. Хлопці обертали гвери кольбами до гори і били як довбнями. Передімною станув якийсь пруський офіцер, хлоп як дуб. Я вдарив его кольбою в саме лице, він повалив ся на землю, але в тій самій хвилі я вже обомлів і не знаю, що зі мною дальше діялось. Мене нашпили ще живого на побоевищи з перерізаною рукою на рамени і віддано десь до шпиталю. А тепер їду вже домів.

В Пешті і за Пештом по залізничних двірцях чули ми циганську музику, що вигривала чардаші, неначе би не було ніякої війни, а тут і там на стінах сих двірців виділи плякати величезні, на яких ми змогли вичитати „Elien kiral Karoll!“ Мадяри проклямували своїм королем пруського архієпископа, мабуть другого сина старого Вільгельма, а в нагороду

за се одержали відтак з рук гр. Бейста пановане над Словаками, Русинами, Сербамп, Хорватами, Німцями та Румунами. Чи не іронія? Оправдала ся теорія, що в Австрії ті народи приходять до своїх прав, які йдуть перебоєм.

Зі мною через Угорщину їхали: Юлько Целевич і два питомці віденської семінарії: Теофіл Скобельський і Іван Пулюй (пізн. проф. фізики на німецькій політехніці в Празі). Пешт виглядав тоді ще дуже мізерно. Вайценштрассе була ще обведена парканами занечищеними. Улиці Авдрашія ще не було. Хати низенькі і т. д. Зелізницею ми зіхали лише до Ниредьгаза, близько Токая, і розуміє ся, що покоштували тут підтокайських добрих вин. Весели де заїхали ми, співали своїх пісень, іменню в готели в Мункачи. Тут відвідали ми монастир Васильянів. В нїм проживав тоді Краліцький. Запрошено нас на обід. Тамлю, що на першій місци засів ігумен, біля него по обох боках посаджено Скобельського і Пулюя яко питомців, відтак мене і Целевича. За нами сиділи сьвященники, а відтак низше „новаки“. День був пісний. В вазі поставлено рибу юшку, в котрій плавав оден кнедель. Сего виловив ігумен. Ми їли чисту юшку. По якімсь часі „новаки“ помолвили ся і поклонивши ся глибоко настоятелю відійшли з рефектара. Нам, що ще лишили ся, дано ще більше страв і вина легкого, т. зв. „Schillerwein“. Василянн говорили по руськи, діалектом угорських Русинів. Краліцький не зробив на нас великого вражіння, хоч після „Слова“ львівського его величано дуже ученим чоловіком. Василянн жили достатно, мали свої поля і винницю.

(Дальше буде)

## НОВИНКИ

— **Календар.** В четвер: руско-кат.: Никитора при.; римо-кат.: Емануїла. — В п'ятницю: руско-кат.: Венедикта при.; римо-кат.: Руперта.

— **Силияне державної ради.** Канцелярія посольської палати повідомила послів, що засіданя палати відбуде ся дня 2. цвітня.

— **З справі руського університету у Львові.** Вчора відбула ся нова конференція президента міністрів бар. Бека з посл. Романчуком, Васильком і Двїстрянським в справі руського університету. Вислідом сеї конференції, як доносять телеграми з Відня, має бути, що рускі послы не поставлять резолюції в справі утравкізації львівського університету а вдоволять ся резолюцією з жаданем заложения окремого руського університету. Про місце і речинець его засновин телеграма нічого не згадує.

— **Ювілей цїсаря.** У Відні утворив ся комітет, який поставив собі метою здвинути пам'ятник цїсаря Франц Йосифа I. обо Рудольфа Габсбургского в замку Габсбург в Швайцарії.

— **Конференція директорів середних шкіл радила в останніх двох днях у Львові в гімназії Франц Йосифа.** Нарадя отворив в поведілок рано віцепрезидент кр. ради шкільної др. Дембовський. Зазначивши, що остання така конференція була ще в 1899 році, бесідник перейшов до обовязків школи взагалі, потім переходив обовязки професорів, згадав про реформу шкільництва та про способи втвореня приязних відносин межи учениками польских а руских шкіл середних. Потім поодинокі референти зпоміж директорів обговорювали справи середного шкільництва. Найважнійші внесеня референтів першого дня нарад були отсі: Піддати приписи що до умундорования під осуд знатокам-гігієністам, завести відзнаки для учеників кожної середної школи инші, завести легітимації для учеників, доповнити приписи замітками про обовязок учеників дбати о здоровлє, додати параграф, яким вимагає ся безпороволочно повідомленя школи домашнім надзором на випадок неприсутности ученика в школі, заборонити ученикам уряджувати танці, заборонити їм участь

в училинних демонстраціях і в виборчій агітації, заборонити безусловно курити тютюн і пити алкоголь з огляду на здоровлє, жадати від учеників повідомленя про зміну квартири, не карати ученика шкільним арештом більше як двічі в році, лише примінити найострійшу кару і т. ин. Дискусія над рефератами була вельми оживлена. В конференції брали участь з Русинів: члени кр. ради шк. радник Барвинський і проф. Студинський та директори всіх руских гімназій і управитель філії руск. гімн. у Львові.

— **Охорона перед польонізацією Холмщини.** З Петербурга доносять, що на запит холмського брацтва православного відповіла канцелярія міністра внутрішних справ, що на випадок виділення Холмщини з Королїства польського буде безпороволочно знесеній дозвіл на виклади польської мови в семінаріях в Холмі і Білій. Щож до справи самого виділення Холмщини, то она є в засаді ухвалена адміністраційними властями, однак доси не знати, коли і в який спосіб вїде в житє.

— **Санітарні автомобілі для красвої оборони.** О скілько дозволять грошеві засоби, кожний з 36 полків красвої оборони дістане легкі санітарні самоїзди, що можуть служити також до перевозу малокалібрового пального оружи і провіантів. Віз буде так уряджений, що бїде можна в нїм поставити дві парі ношів для тяжко ранених, або зробити місце для 8 легко ранених а навіть перемінити на тягаровий віз, се є до перевозеня трупів. До кермованя кожного воза буде призначених 2 до 4 капралів з кожного полку.

— **Переселенє в Росії в 1907 році.** „Спб. Отг.“ доносять, що в 1907 році в Сибір прибуло 550.000 переселенців з 47 губерній російської держави. Більшість їх — мало не 56 проц. — поселило ся в томській губернії. На 1908 рік можна сподіватись не менше, як 500.000 переселенців. — На запитанє міністерства внутрішних справ та головної хліборобської управи від деяких губернаторів прийшли відомости про те, скільки хазяїв зовсім порішили переселитись 1908 року на надїли, за ними записані. Томска губ. так само, як і раніше, найбільше приваблює переселенців. Окрім сього, як заявила адміністрація Донської области, з сего краю має охоту виїхати в Сибір не менше як 500 родин.

— **Сучасне становище кам'яно-вуглевої промисловости на Україні.** З початкових обрахунків статистичного бюра ради зїзду українських гірнопромисловців видно, що в листопаді минулого року здобуто в копальнях кам'яного вугля та антрациту на Україні 100 мільонів пудів. Всього за перших 11 місяців минулого 1907 року здобуто вугля та антрациту 936.81 міль. п. (проти 823.97 міль. пуд. 1906 р.), так що можна сподіватись, що цїлий 1907 рік дасть не менше одного мільярду пудів. Продукція коксу також зростає дуже жваво: за 11 місяців 1907 р. здобуто коксу 97 міль. п., а за сей самий період 1906 р. — тільки 86 міль. п.

— **Праця дітий.** Віденський субкомітет для справи праці дітий усталив ряд принципіальних питань в тій справі, особливо, щоб дітий до 12. року життя уживано о стільки до заріркової праці, о скільки се не шкодить їх здоровлє або умовому розвиткови, ані не перешкоджує їм в сповнюваню обовязку ходженя до школи. В рільництві дозволяє ся уживати дітий до легких робіт по укїнченю 10. року життя, з деякими обмеженнями з огляду на обовязок ходженя до школи.

— **Незнане племя Індіян** відкрив університетський професор Гордон в Пенсильманії під час своєї подорожи по незвісних сторонах Аляшки. Те племя має много спільного з племенем, що замешкує Атабаску, але відрубним роблять его замітні ріжницї в мові, звичаях і обичаях. Проф. Гордон назвав те нове для нас племя Кушвамутами.

### Оповіді.

— **Стипендійні підмоги львівської „Просьвіти“.** Головний відділ тов. „Просьвіти“ у Львові розписав був конкурє на отсі одноразові підмоги на рік 1908: 1) На одну запомогу з фонду

стипендійного ім. Т. Шевченка в квоті 200 К, 2) на 1 запомогу з фонду стипендійного ім. Теодора Качали в квоті 240 К, 3) на 2 запомог з фонду стипендійного ім. Станисл. Новосада по 240 К, 4) на 5 запомог з фонду запомогового ім. Мих. Спужарского по 180 К, 5) на 2 запомоги з фонду стипендійного ім. Ольги з Гузарів Левицької по 24 К. На се вплинуло 211 подань. Головний відділ тов-а „Просьвіта“ у Львові на засіданю дня 10. і 17. марта 1908 удїлив стипендійних підмог отсим петентам: I. др. Юліян Гірняк, хемік у Відні 200 К з фонду стипендійного ім. Тараса Шевченка; II. Задорожний Михайло, ст. філь. Львів 240 К з фонду стипендійного ім. Теодора Качали; III. 10 підмог з фонду стипендійного ім. Стан. Новосада, призначених для дївчат, розділено в сей спосіб: а) Учительська жіноча семінарія Руського Тов. педагогічного у Львові: 1) Демчишинівна Олена, уч. II. року, 2) Касьян Марія уч. IV. р., 3) Левицька Іванна уч. IV. р., 4) Михалович Стефанія уч. IV. р. і Комарнянська Петронеля уч. II. р. одну підмогу по половині; б) Ліцей в Перемишлі: 5) Дудикевич Марія уч. V. кл., 6) Коблянська Зофія уч. IV. кл., 7) Возняк Параска уч. IV. кл. і Кмицикевич Наталія уч. II. кл. (по половині). Приватна жіноча гімназія Василянков у Львові: 8) Сидорович Савина уч. II. кл. г) Приватна жіноча гімназія в Станиславові: 9) Ганкевич Володимира уч. III. кл., 10) Паранкевич Ірина уч. III. кл. IV.) 10 підмог з фонду стипендійного ім. Станислава Новосада для учеників шкіл середних: 1) Кметик Юліян уч. II. кл. акад. гімназії у Львові (філія), 2) Цюроайлович Тома, уч. VIII. кл. акад. гімн. у Львові (заведенє головне), 3) Дутка Гривч уч. II. кл. і Тивоняк Олекса уч. III. кл. гімн. в Бучачи (по половині), 4) Соловка Марія Ярослав, уч. VI. кл. гімн. рускої в Коломиї, 5) Горачук Михайло уч. I. кл. і Левицький Іларіон уч. VII. кл. реальної школи II. у Львові (по половині), 6) Заморока Гриць ул. IV. кл. гімн. в Новім Санчи, 7) Лошій Павло ул. VII. кл. гімн. рускої в Перемишлі, 8) Добуш Андрій ул. I. р. учит. семін. в Станиславові, 9) Мухкевич Омелян уч. II. кл. гімн. в Стрию, 10) Гуцайлук Василь уч. IV. рускої гімназії в Тернополі; V.) 5 підмог з фонду запомогового ім. Михайла Спужарского, для учеників низших клас гімназіяльних: 1) Глібовицький Сильвестер ул. III. кл. гімн. в Бучачи, 2) Федаш Іван уч. III. кл. рускої гімн. в Перемишлі, 3) Княжинський Антін уч. III. кл. гімн. в Самборі, 4) Кисілевський Михайло уч. III. кл. рускої гімн. в Станиславові, 5) Ніжанковский Омелян уч. III. кл. гімн. в Стрию. VI. Крім того удїлено з фонду стипендійного ім. Анатоля Сінкевича одноразову підмогу в квоті 80 К., Володимирови Завєвичови, уч. V. кл. гімназії в Сяноці (по раз першій).

— **Віче кухарів** зі всіх австрійских провінцій відбуде ся дня 28. марта 1908 у Відні в льокальностях палати торговельно-промислової (Stubenring 8/10 I. Bez.) зі слїдуючим порядком дневним: 1) Загальне положенє кухарів. — 2) Справа відпорядкованя кухарів під закон промисловий з 1783 р. (Дн. зак. дер. ч. 39). Львівські делегати виїзджають нині вечером на то віче. Зголошеня приймає до нині Товариство братної помочи кухарь стрів „Згода“ у Львові ул. Хорунщини ч. 11.

## Звіт комітету будови бурси Руського Товариства педагогічного у Львові

за час біг 1. червня 1906 до 31. згрудня 1907.

Приходу було	К 193.083 77 с
З того:	
на жертви	К 57.088 18 с
на довжні записи по К 100	К 20.907 18 с
з позичок	К 114.000 00 с
з відсотків від льокацій	К 560,50 с
з видавництва карток з видом бурси	К 405 46 с
зі звороту порторій	К — 45 с
на „рахунок ріжних“ — гроші, які прийшли на руки Комітету на инші цілі	К 122 00 с
Разом	К 193.083 77 с

з того 16.931 К 06 с прийшло чеками через Щадницю поштовою у Відні а решта переказана, через курсорів і через Красвий Союз Кредитовий.

Жертви 57.088 К 18 с складають ся: з фонду Кард. Сембратовича 18.000 К, фонду Тов-а Руслан 14.000 К — решту зложили: Братства церковні К 1100, громадські Ради

